

ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ТАНИЛЦУУЛГА

Гадаад зээлийн ашиглалт, үр ашгийг нэмэгдүүлэх тухай анхдагч хуулийн төслийн талаар

Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 33 дугаар зүйлийн 33.3 дахь хэсэгт заасны дагуу Гадаад зээлийн ашиглалт, үр ашгийг нэмэгдүүлэх тухай хуулийн төслийн зохицуулалтад хамаарах мэдээллийг агуулсан дэлгэрэнгүй танилцуулгыг бэлтгэв. Уг хуулийн төслийг дагалдуулан бусад хууль тогтоомжид нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болгох шаардлагагүй тул дагалдсан хуулийн төслүүд байхгүй болно.

Гадаад зээлийн ашиглалт, үр ашгийг нэмэгдүүлэх тухай анхдагч хуулийн төсөл

Гадаад зээлийн ашиглалт, үр ашгийг нэмэгдүүлэх тухай хуулийн төслийг боловсруулах хэрэгцээ, шаардлага байгааг хууль тогтоомжийн хэрэгцээ, шаардлагыг урьдчилан тандан судлах судалгаагаар тогтоосон тул Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 23 дугаар зүйлд заасны дагуу анхдагч хуулийн төслийг боловсруулсан болно.

Хуулийн төсөл нь 4 бүлэг, 5 зүйлтэй бөгөөд уг хуулийн зорилго нь Монгол Улсын Их Хурлаас соёрхон баталсан, үндэсний аюулгүй байдлыг хангах бодлогын хүрээнд хэрэгжих, гадаад зээлийн эх үүсвэрээр хэрэгжүүлэх энэ хуульд заасан төслийн гадаад зээлийн ашиглалтыг холбогдох гэрээ, хэлэлцээрээр тогтоосон хугацаанд ашиглаж, төслийг бүрэн ашиглалтад оруулахад зориулсан эрх зүйн орчныг бүрдүүлэхэд оршино.

Хуулийн төслийн зохицуулалтуудыг зүйл тус бүрээр доор дэлгэрэнгүй тайлбарлав.

- Хуулийн төсөлд хуулийн үйлчлэх хүрээг тодотгож, гадаад зээлийн эх үүсвэрээр хэрэгжүүлэх уг хуульд заасан төслүүдийн зөвхөн гадаад зээлийн ашиглалт, үр ашгийг нэмэгдүүлэхтэй холбогдсон харилцааг тус хуулиар зохицуулж, үүнээс бусад асуудлын хувьд холбогдох хууль тогтоомжид заасныг баримтлах талаар тусгалаа.

- Уг хуулийн үйлчлэлд зөвхөн Газрын тос боловсруулах үйлдвэр барих төсөл болон Эрдэнэбүрэнгийн усан цахилгаан станц барих төслүүд хамаарах бөгөөд өөр төсөл шинээр нэмж тусгахыг хориглохоор хуулийн төсөлд тусгасан.

- Хуулийн төслийн 3 дүгээр зүйлээр тухайн жилийн дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдлээр¹ батлагдсан нэгдсэн төсвийн нийт зарлагын дээд хэмжээ

¹ Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль,

12 дугаар зүйл. Дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдэл

12.1. Дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдэлд дараах үзүүлэлтийг тусгана:

12.1.1. дотоодын нийт бүтээгдэхүүний бодит өсөлтийн хэмжээ;

12.1.2. хэрэглээний үнийн өсөлтийн түвшин;

12.1.3. нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлогын доод хэмжээ;

12.1.4. нэгдсэн төсвийн нийт зарлагын дээд хэмжээ;

12.1.5. нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцэл;

12.1.6. нэгдсэн төсвийн суурь зарлагын дээд хэмжээ;

болон нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцлийн алдагдлын хэмжээ² нь дээр дурдсан 2 төслийн гадаад зээлийн санхүүжилтийн ашиглалтын зардлаар нэмэгдэж болохоор тусгасан бөгөөд ийнхүү нэмэгдсэн дүн нь энд дурдсан нэгдсэн төсвийн нийт зарлагын дээд хэмжээ болон нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцлийн алдагдлын хязгаарт хамаарахгүй байхаар зохицуулав. Энэхүү зүйл нь гадаад зээлийн санхүүжилтийн ашиглалтыг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн хуулийн төслийн голлох ач холбогдолтой зохицуулалт бөгөөд ийнхүү зохицуулснаар дээрх 2 том мега төслүүдийн зээлийн ашиглалт нэмэгдэж, төслийг тогтоосон хугацаанд нь үр дүнтэй хэрэгжүүлэх боломж бүрдэх юм.

- Хуулийн төслийн 4 дүгээр зүйлд “Засгийн газар энэ хуулийн хэрэгжилтийн талаарх тайланг тухайн жилийн нэгдсэн төсвийн гүйцэтгэлийн хамт Улсын Их Хуралд хүргүүлнэ” гэж заасан. Гадаад зээлийн ашиглалт, үр ашгийг нэмэгдүүлэх тухай энэхүү хуулиар Засгийн газар болон төсөл хэрэгжүүлэгчид тухайн төслүүдийн зээлийн ашиглалтын хэмжээг нэмэгдүүлж, хуулиар тусгайлан боломж олгож буй тул үүнтэй холбоотой хуулийн хэрэгжилтийг хэрхэн хангаж буй талаар, мөн тухайн жилд төслүүдийн төсвийн гүйцэтгэл ямар дүнтэй байгааг хамтад нь тайлагнаж байхыг хуулиар ийнхүү үүрэгжүүлсэн.

- Түүнчлэн, Газрын тос боловсруулах үйлдвэр барих төсөл, Эрдэнэбүрэнгийн усан цахилгаан станц барих төслүүдийн хэрэгжилт, санхүүжилт, гадаад зээлийн ашиглалттай холбоотой мэдээллийг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу олон нийтэд ил тод, тогтмол мэдээлж байхаар хуулийн төслийн 4 дүгээр зүйлд тусгасан.

- Хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай 5 дугаар зүйлд тухайн жилийн төсвийн тухай хуулиар батлагдсан гадаад зээлийн санхүүжилтийн ашиглалтын зардал нь Газрын тос боловсруулах үйлдвэр барих төсөл, Эрдэнэбүрэнгийн усан цахилгаан станц барих төслүүдийн ашиглалтын зардлаар нэмэгдэж болно гэж тусгав. Жил бүрийн төсвийн тухай хуулийг батлахдаа Засгийн газрын авч ашиглах гадаад төслийн зээлийн дээд хэмжээг тогтоодог бөгөөд өнгөрсөн хугацаанд тогтоож байсан дээд хэмжээнүүд нь эдгээр төслүүдийг тухайн жилд хэрэгжүүлэхэд огтхон ч хүрэлцдэггүй байсан. Ийнхүү хуулиар төслүүдийн зээлийн ашиглалтад тогтоодог хязгаарыг тооцохгүйгээр ашиглалтын эх үүсвэрээ төсөл бүрд төлөвлөсөн хуваарийн дагуу зарцуулах нь төсөл хугацаандаа, үр дүнтэй хэрэгжих боломжийг бүрдүүлнэ гэж үзлээ.

- Мөн, хуулийн хэрэгжих хугацааг хуулийн үйлчлэлд хамруулсан 2 мега төслийн хэрэгжилтийн хугацаатай уялдуулан хэрэгжүүлэхээр тусгав.

---o0o---

12.1.7.нэгдсэн төсвийн суурь тэнцэл;

12.1.8.Засгийн газрын өрийн нийт хэмжээ;

12.1.9.Нийгмийн халамжийн тухай хуульд заасны дагуу төсвөөс хуваарилах зардлын дээд хэмжээ.

² **19 дүгээр зүйл.Хуулийг дагаж мөрдөх журам**

19.9.Энэ хуульд заасан нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцлийн алдагдлын тухайн жилийн оны үнээр тооцсон дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд эзлэх хувь хэмжээг 2017 онд 10.4 хувиас, 2018 онд 9.5 хувиас, 2019 онд 6.9 хувиас, 2020 онд 12.5 хувиас, 2021 онд 8.8 хувиас, 2022 онд 5.1 хувиас, 2023 онд 3.6 хувиас, 2024 онд 2.8 хувиас тус тус хэтрүүлэхгүй, 2025 оны төсвийн жилээс эхлэн нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцэл нь тухайн төсвийн жилийн дотоодын нийт бүтээгдэхүүний хоёр хувиас илүүгүй алдагдалтай, эсхүл ашигтай байна.